

ARAPÇAYI SEÇMELİ DERS OLARAK ALAN ÖĞRENCİLERİN BU DERS HAKKINDAKİ GÖRÜŞ VE BEKLENTİLERİ

Hacı YILMAZ (*)

Öz

Arapçanın belli bir kesimin veya dinin dili olmaktan çıkarılıp bir iletişim dili olarak kabul edilmeye başlandığı son yıllarda, gerek resmi eğitim kurumlarında gerekse özel kurumlarda Arapça öğretmek amacıyla kurs, gezi ve yerinde uygulama gibi çeşitli faaliyetlere başlanmıştır. Özellikle üniversitelerde Arapça ile ilgili bölümlerin veya seçmeli Arapça derslerinin açılması bu konuya verilen önemi ortaya koymaktadır. Bu çalışma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında, değişik fakültelerin farklı sınıflarında okuyan ve Arapçayı seçmeli ders olarak alan Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) öğrencileriyle, kısa adı TOBB ETÜ olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nin yine farklı bölüm ve sınıflarında okuyan ve Arapçayı zorunlu-seçmeli ikinci yabancı dil olarak seçen öğrencilerin, bu dersi seçme nedenlerini ve bu derste alacakları eğitimden beklentilerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada, araştırmacı tarafından geliştirilen ve on adet ucu açık sorunun bulunduğu "Açık Uçlu Sorular Formu" veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Öğrencilerin sorulara verdiği cevaplar gruplanmış ve bulgular doğrultusunda durum değerlendirilmesi yapılmıştır. Çalışma sonucunda, haftada iki saat olarak aldıkları Arapça dersini, her iki üniversitede seçmeli ders olarak tercih eden öğrencilerin, bu tercihlerini kendi istekleri doğrultusunda yaptıkları anlaşılmıştır. TOBB üniversitesindeki öğrencilerin zorunlu-seçmeli ikinci yabancı dil tercihleri Arapça olmuştur. Bu durum öğrencilerin özgüvenlerini ve başarılı bir benlik algılarının olduğunu göstermektedir. Öğrenciler açısından dört yıllık branş eğitimleri yanında ikinci bir yabancı dil öğrenme fırsatı olarak değerlendirebileceğimiz seçmeli dil derslerine daha fazla önem verilmesi gerektiği kanaatindeyiz. Türkiye üniversitelerinde Arapçanın seçmeli ders olarak okutulması, ülkemizdeki Arapçaya bakış açısının olumlu yönde değiştiğinin bir göstergesi olmakla beraber buralardaki eğitimin başarıya ulaşması da o derecede önemlidir. Yoksa bütün bu yapılanlar sadece kuru bir çabadan öte geçmeyecektir.

Anahtar Kelimeler: Arapça, Seçmeli Ders, Eğitim, Form, Beklenti.

*) Dr. Öğr. Üyesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Arapça Mütercim-Tercümanlık Anabilim Dalı
(e-posta: hyilmaz@ybu.edu.tr) ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0001-9453-4094>.

Students Who Take Arabic as an Elective Course, Their Views and Expectations about This Course

Abstract

In the last years, when Arabic waremoved from being a language of a certain section or ideology and accepted as a language of communication, various activities such as courses, excursion sand on-site practices were started in order to teach Arabic in both formal education institutions and privatein stitutions. Especially the opening of the Arabic related departments in the universities and the opening of the elective Arabic lessons reveal the importance given to this subject.In this study 2017-2018 AcademicYear, Ankara Yıldırım Beyazıt University (AYBU) and TOBB ETU, known as TOBB University of Economics and Technology in different classes of different faculties and students who take Arabic as an elective course and the reasons of choosing to determine their expectations. Students' opinions were obtained by asking 10 questions. The answers were grouped and the situation was evaluated according to the findings. As a result of the study, it was understood that the students who chose Arabic as an elective course at both universities made these choices according to their own wishes. These cond foreign language preferences of thes tudents at TOBB University were in Arabic. This shows the self-confidence of the students and their perceptions of a successful self. Webelieve that there should be more emphasis on elective languagecourses, which we can consider as a second foreign language learning opportunity, as well as four-year branch courses for students. The study of Arabic as an elective course in Turkish universities is an indication that the Outlook for Arabic in our country is changing in a positive way but it is also important that education in these countries is successful. Otherwise, all of this will not be more than just a dry effort.

Keywords: Arabic, Elective Course, Education, Questionnaire, Expectation.

1. Giriş

Türklerin İslamiyet'le tanışmasının hemen ardından başlayan Arapça macerasında Arapça, uzun asırlar dini metinlerin okunması için bir araç olarak kabul edildi ve hep o gözle bakıldı. Medreselerde uzun yıllar bu dilin öğretilmesi yerine onun hakkında bilgi ediniliyordu. Hiç kullanılmayan yapılar ve kurallar ezberletiliyor, öğrenci daha ilk başlarda bu dilden korkmaya başlıyordu. Medrese eğitimini başarıyla tamamlayanlar bu dili konuşmaktan çok, bu dilin felsefesini yapmak suretiyle toplumda üstün vasıflı kişi olarak muamele görüyordu (Demircan, 1988: 29).

Doğan (1989'dan aktaran Işıdan, 2014:10)'ın1989yılındaki çalışmasında Osmanlı medreselerindeki Arapça öğretiminin özellikleri şu şekilde sıralanmaktadır:

- Ezber derecesinde olması, zeki ve belleği güçlü öğrencilerin başarılı olması,
- Dilbilgisi kuralları için sadece bir örnekle yetinilmesi,

- Alıştırma ve pekiştirme çalışmalarının yapılmaması,
- Dilbilgisi kuralı açıklamalarının gereğinden çok ya da az olması,
- Dilbilgisi konularının açıklanmasında en zor felsefi mantık problemlerine yer verilmesi (Doğan, 1989'dan aktaran Işıdan, 2014:10).

Yukarıdaki tespitlere bakıldığında bir öğrencinin Arapça öğrenmesi gerçekten zor değil, imkânsız gibi görünmektedir. Evet, medreselerden büyük âlimler ve din adamları yetişmiştir ancak bu kişiler Arapçayı yapısal olarak çok iyi öğrenmelerine rağmen onu gerçekten bir lisan olarak öğrenmemişler, güncel hayatlarında kullanmamışlardır. Bu da okuma-anlamaya dayalı klasik metodun en önemli sonuçlarından ve örneklerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Son yıllarda ortaya atılan ve birçok kesim tarafından benimsenen hayat boyu eğitim kavramı aslında insanın tüm zamanlarda öğrenen ve öğretilen bir varlık olduğu fikrine dayanmaktadır. Dolayısıyla bir insanın eğitimi doğduğu andan itibaren başlar ve ölene kadar sürer. Eğitim gerek birey gerekse toplum hayatında önemli bir yere sahiptir. Akyüz (2012: 2) eğitimi “kişinin zihni, bedeni, duygusal, toplumsal yeteneklerinin, davranışlarının en uygun şekilde ya da istenilen bir doğrultuda geliştirilmesi, ona bir takım amaçlara dönük yeni yetenekler, davranışlar, bilgiler kazandırması yolundaki çalışmaların tümü” diye tanımlarken, değişen şartlara ve ihtiyaçlara uygun yeni bir bilgi, yetenek ve davranışların gerekliliğini de vurgulamaktadır.

Teknoloji çağı, iletişim araçları sayesinde artık kültürlerin iç içe girmesine yol açmış ve bu gelişmeler birey ve toplumların yeni bilgi ve yeteneklerle donanma ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. İnsanlar artık kendi kültürlerini tanıma ve tanıtmanın yanı sıra başka kültürleri de tanımak için çaba içerisine girmektedir. Bu amaçların gerçekleşmesi ve ortaya çıkan yeni ihtiyaçların karşılanması yolu, Aksan'ın(2007: 13)“insanın ve uygarlığın en önemli belirtisi” diye tarif ettiği dilden geçmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı, yukarıda konusu geçen ihtiyaçlar çerçevesinde dil öğretimi konusuna gereken önemi vermek amacıyla, Yabancı Dil Eğitimi ve Öğretimi Yönetmeliği'nin 7. maddesinde ilköğretim birinci kademe zorunlu ve hatta ihtiyaç duyulması halinde aynı kademededen itibaren seçmeli yabancı dil öğretimine başlamayı öngörmektedir (T.C. Resmi Gazete, 2006).

Ay (1997: 11)18. yüzyılda başlayan yabancı dil öğretim çalışmaları,1868 yılından sonra kurulan idadi ve sultani mekteplerinin ders programlarında yabancı dil derslerine yer verilmesiyle Osmanlı Türkiye'sinde ilk kez devlet eliyle yabancı dil derslerinin başlatıldığını ifade etmektedir. Ne var ki o dönemde de günümüzde hala etkileri devam eden ve dilin kurallarını öğrenme ve öğretmeye ağırlık veren betimsel yöntem benimsenmiştir. Ancak bu yöntem zaman içerisinde değişerek yeni geliştirilen psikoloji ve öğrenme kuramları sayesinde bu günkü öğrenci merkezli dil anlayışına dönüşmüştür.

Milli Eğitim Bakanlığı 2016-2017 istatistiklerine göre, ülkemizde 2671 İmam-Hatip Ortaokulunda 653543 öğrenci; 1452 İmama-Hatip Lisesinde 645318 öğrenci eğitim

görmektedir (Özcan, vd.: 2018: 9). 2010 yılına kadar İmam Hatip Liselerinde meslek dersi olarak okutulan Arapça, artık o devirlerini geride bırakmış ve gerçek hüviyetini kazanmıştır. 2010 yılından itibaren ilk ve ortaöğretim kurumlarında seçmeli yabancı dil dersi olarak okutulması yasayla kabul edilmiştir (T.C. Resmi Gazete, 2010). Yaklaşık 200 yıl süren ve gittikçe evrilerle ilerleyen Arapça eğitimi, Türkiye’de eski klasik yöntemi terk ederek iletişimsel yaklaşım ve öğrenci merkezli anlayışa doğru kaymıştır. Bu durum, Arapçanın Batı dillerindeki yöntem ve içerikle öğretilmesi gerektiğinin de önemli bir göstergesi olmuştur.

Nitekim seçmeli yabancı dil kapsamında okutulacak olan Arapça dersinin öğretim programına bakıldığında da (MEB, 2011) ilk ve ortaöğretim kurumlarında okutulan diğer dillerde olduğu gibi, başta bahsedilen çağdaş dil öğrenim ihtiyaçlarına cevap veren iletişimsel yaklaşımın ve çağın eğitim anlayışı olan öğrenci merkezliliğin temel alındığı görülmektedir (Ceviz ve Kütükcü, 2013: 202).

Bir dilin öğretilmesi, elbette o dili öğretecek öğretmenlerin donanımları ve becerileri ile doğru orantılıdır. Arapça öğretimini bir meslek olarak seçen, donanımlı, mesleğini seven ve sürekli kendini geliştiren öğretmenler bu konuda şüphesiz en önde yer alacaklardır. İyi öğretmen kendi anadilini çok iyi bildiği gibi öğreteceği yabancı dilin zorluklarını ve kolaylıklarını da iyi bilmeli, öğreteceği kitlenin özelliklerini çok iyi tanımalıdır. Batı dillerine göre modern yöntemler ve araç gereçlerle geç tanışmasından ötürü Arapça öğretiminde izleyeceği yolu ve uygulayacağı yöntemleri iyi seçmelidir. İyi bir öğretmen modern çağın bize sunduğu özellikle teknolojik araçları iyi tanımalı ve bunları öğreteceği yabancı dili öğretmekte bir araç olarak kullanmayı bilmelidir. Belki de bu betimlememiz bireysel ve toplumsal farklılıklardan uzak ideal bir öğretmen içindir. Bu özelliklerde olmasa bile buna yakın öğretmenler yetiştirmek, ilgili üniversite ve fakültelerin asıl hedefi olmalıdır.

Gün geçtikçe ülkemizde Arapçanın önemi artmaktadır. Buna paralel olarak da bu dili öğretmek için farklı yollar geliştirilmekte ve birçok eğitim kurumu açılmaktadır. Özellikle Türkiye üniversitelerinin Tarih, Türk Dili gibi bölümlerinde olmak üzere birçok bölümlerde Arapça seçmeli ders olarak okutulmaktadır. Bu yüzden okutulan bu seçmeli derslerin gerek müfredat açısından gerekse öğretim elamanları açısından incelenmesi ve bu dersi okuyan öğrencilerin aldıkları eğitimden sonra bu dersle ilgili düşüncelerinin ve beklentilerinin belirlenmesi, bu dersin daha sonraki kuşaklar için seçilmesine ya da seçilmemesine yardımcı olacaktır.

Üniversitelerin dil bölümlerinden farklı bölümlerde okusalar da bazı öğrenciler dil öğrenmeye yatkındırlar. Gerek bu açıdan gerekse ikinci bir yabancı dil öğrenme arzu veya mecburiyetinden seçmeli ders olarak Arapçayı tercih eden öğrenciler bulunmaktadır. Günümüzde değil bir dil iki dil bilmek bile artık yetersiz kalmaktadır. Hatta ikinci yabancı dile çok erken yaşlarda başlamak gerektiğini savunanlar, temel eğitimde yani erken yaşta ikinci yabancı dil eğitimine başlamanın öğrenciye sağladığı faydalarının biyolojik dayanaklarının da mevcut olduğunu belirtmektedirler. “İnsan beyininde 18 milyar kadar

neuron öğrenme işi ile uğraşır. Beyinde oluşmaya başlayıp yerleşik düzene geçen işitme-konuşma-dinleme-anlama merkezleri buluş çağı süresince beynin sağ veya sol yarımküresine odaklanır. Bu odaklanmanın tamamlanması bitmeden bir yabancı dili öğrenmeye başlayan öğrenciler o yabancı dili hiç zorlanmadan rahatlıkla o dili anadili olarak yazan konuşan kişilerin beceri düzeyinde öğrenebilirler” (Demirezen, 2003: 6).

Ne var ki günümüz şartlarında birkaç dil öğrenebilmek hem maddi külfet hem de zaman gerektirmektedir. Bu sebeplerden ötürü gelecekte bu ülkenin belki de yöneticileri olacak üniversite öğrencilerinin hiç olmazsa üniversite hayatları boyunca ikinci bir yabancı dil öğrenmeleri zaruridir. Öğrencilerin bu dersten beklentilerinin karşılanması, dersi veren öğretmenlerin müfredatı iyi ayarlamaları ve idarecilerin bu öğrencilere gerekli fırsatı vermelerine bağlıdır. Araştırmalar ve kendi gözlemlerim, seçmeli yabancı dil derslerine, gerek yöneticiler gerekse öğretmenler tarafından yeterli önem ve özenin gösterilmediğini ortaya koymuştur. Verilen ders saatleri ve okutulan kitaplar konusunda yeterli titizlik gösterilmesi gerektiği gibi ders veren öğretim elemanlarının da özenle seçilmesi, bu derslerden alınacak başarılı sonuç için birincil nedendir. Bu çalışmanın dikkatleri bu konuya çekmesi açısından önemli olduğu düşüncesindeyim.

Bu çalışmanın amacı, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında, değişik fakültelerin farklı sınıflarında okuyan ve Arapçayı seçmeli ders olarak alan Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ) öğrencileriyle, kısa adı TOBB ETÜ olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nin yine farklı bölüm ve sınıflarında okuyan ve Arapçayı zorunlu-seçmeli ikinci yabancı dil olarak alan öğrencilerin, bu dersi seçme nedenlerini ve bu derste alacakları eğitimden beklentilerini belirlemektir.

Bu çalışmada veri toplama anketindeki sorulara katılımcıların doğru ve samimi bir şekilde cevap verdikleri varsayılmaktadır.

Bu çalışma, 2017-2018 eğitim-öğretim yılında, değişik fakültelerinin farklı sınıflarında okuyan ve Arapçayı seçmeli ders olarak alan Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ)'de okuyan 15 i kız, 15'i erkek toplam 30 öğrenci ve kısa adı TOBB ETÜ olan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nin farklı fakültelerinde okuyan ve Arapçayı seçmeli ikinci yabancı dil olarak alan yine 15'i erkek, 15'i kız toplam 30 öğrenci olmak üzere genel toplamda 60 öğrenci ile bu çalışmada veri toplama aracı olarak kullanılan “Açık Uçlu Sorular Formu”nda yer alan sorularla sınırlıdır.

2. Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama aracının hazırlanması ve uygulanması ile elde edilen verilerin analizi bilgilerine yer verilmektedir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Farklı üniversitelerde ve farklı fakültelerde okuyan öğrencilerin seçmeli ve zorunlu ikinci yabancı dil olarak aldıkları Arapça dersinden beklentilerini ve ders hakkındaki

görüşlerin ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada tarama modelinden yararlanılmıştır. Tarama modeli geçmişteki veya halen var olan durumu var olduğu haliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan birey ya da nesne hiçbir etki altında bırakılmadan var olduğu koşullar içinde olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Önemli olan onu uygun bir biçimde gözlemlemektir (Karasar, 1999: 77). Öğrencilere, görüşme yöntemi ile ucu açık 10 soru sorulmuş ve düşünceleri alınmıştır. Bu yöntemin kullanılmasındaki asıl amaç, kendileriyle görüşülen öğrencilerin araştırılan konu hakkında düşünce ve beklentilerinin neler olduğunu ortaya koymaktır (Çepni, 2007: 107).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Arapça eğitimi veren tüm üniversiteler ve fakülteler, örneklemini ise Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi (AYBÜ), Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (TOBB)'nde Arapçayı seçmeli ders olarak seçen toplam 60 öğrenci oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

2017-2018 öğretim yılında Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi ve Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nde Arapçayı seçmeli ders olarak alan öğrencilerin bu dersle ilgili görüşlerinin ve beklentilerinin değerlendirilmesi amacıyla Ek-1'de yer alan "Açık Uçlu Sorular Formu" hazırlanmasında şu aşamalar gerçekleştirilmiştir:

1. Arapça derslerinde okutulan kitaplar taranmıştır.
2. Olabilecek soruları belirlenmiştir.
3. Sorularla ilgili uzman görüşüne başvurulmuştur.
4. Forma son hali verilmiştir.

Bilgi toplama aracı olarak geliştirilen soru formu, 10 ucu açık sorudan oluşmuştur. Soruların ucu açık olarak tercih edilmesi, hem katılımcının soruları cevaplama kolaylığı hem de araştırmacının verileri sayısallaştırma ve çözümleme kolaylığını sağlamaktır.

2.4. Verilerin Analizi

Formlar öğrencilerden toplanarak tek tek kontrol edilmiş ve bunlar bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Öğrencilerin dersin değişik özelliklerine göre yaptıkları değerlendirmeleri belirleyebilmek amacıyla cevaplar tek tek ele alınmıştır. Soru formunda yer alan "katılıyorum, kararsızım ve katılmıyorum" seçeneklerinden her birine verilen yanıtlar sınıflanarak ayrılmış, bulgular doğrultusunda durum analizi yapılmıştır.

3. Bulgular ve Değerlendirme

Bu bölümde çalışmanın hedefleri doğrultusunda veri toplama aracıyla elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir. Bulgular, tablo şeklinde sunulmuş sonra da yorumlanmıştır. Bulguların ve değerlendirme bölümünde Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi için AYBÜ, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi için de TOBB kısaltması kullanılmıştır.

Tablo 1: “Arapça Dersi Benim İçin Eğlenceli Bir Derstir” İfadesine Verdikleri Cevaplarla Elde Edilen Bulgular

					Top	Yüzde (%)		
						a	b	c
AYBU	Kız							
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	60	33.3	6.6	
	9	5	1					
	Erkek							
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	73.3	26.6	-----	
	11	4						
TOBB	Kız							
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	100	-----	-----	
	15	-	-					
	Erkek							
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	86.6	13.3	-----	
	13	2	-					

Bu bulgulara göre, AYBÜ’ de okuyan kız öğrencilerin %60’ı, erkek öğrencilerin %73.3’ü Arapçanın eğlenceli bir ders olduğunu düşünmektedir. Kızların %33.3’ü bu konuda kararsız kalırken erkeklerin ise %26.6’sı kararsız kalmaktadır. Bu sonuca göre, kızların %6.6’sı da Arapçanın kendileri için eğlenceli bir ders olduğunu düşünmemektedirler. TOBB’ da okuyan kız öğrencilerin %100’ü, erkek öğrencilerin %86.6’sı Arapçanın eğlenceli bir ders olduğunu düşünmektedir. Erkeklerin ise %13.3’ü ise bu konuda kararsız kalmaktadır. İki üniversite arasında bir kıyaslama yapacak olursak, TOBB üniversitesi kız öğrencileri Arapçayı daha çok sevmektedirler. Erkek öğrencilerde de yine TOBB üniversitesi öğrencilerinin Arapçaya karşı daha meyilli olduğu görülmektedir.

Tablo 2: “Arapça Dersinde Genellikle Çok Sıkılırim” İfadesine Verdikleri Cevaplarla Elde Edilen Bulgular

					Top	Yüzde (%)		
						a	b	c
AYBU	Kız							
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	13.3	33.3	73.3	
	11	2	2					
	Erkek							
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	6.6	13.3	80	
	1	12	2					
TOBB	Kız							
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	13.3	13.3	73.3	
	2	11	2					
	Erkek							
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	-----	13.3	86.6	
	13	-----	2					

Bu bulgulara göre, AYBÜ’ de okuyan kız öğrencilerin %13.3’nün, erkek öğrencilerin %6.6’sı Arapça dersinde çok sıkıldığını ifade etmektedir. Kızların %13.3’ü bu konuda kararsız kalırken erkeklerin de yine %13.3’ü kararsız kalmaktadır. Bu sonuca göre, kızların %73.3’ü Arapça dersinden genellikle sıkılmadıkları, erkeklerin ise %80’nin aynı görüşü paylaştıkları anlaşılmaktadır. TOBB’ da okuyan kız öğrencilerin %13.3’ü, Arapça dersinden sıkılırken erkeklerin hiçbiri aynı görüşü paylaşmamakta, her iki kesim de %13.3’lük oranla çekimser kalmakta ve kızlar %73.3, erkekler %86.6 oranında Arapça dersinden sıkılmadıklarını ifade etmektedirler. İki üniversite arasında bir kıyaslama yapacak olursak, her iki üniversitedeki kız öğrencilerin bu dersten sıkılma oranlarının aynı olduğu görülmektedir. TOBB’daki erkek öğrencilerin derse olan isteklerinin daha fazla olduğu dikkati çekmektedir.

Tablo 3: “Arapça Derslerine Daha Fazla Zaman Ayrılmalıdır” İfadesine Verdikleri Cevaplarla Elde Edilen Bulgular

				Top	Yüzde (%)		
					a	b	c
AYBU	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	73.3	26.6	-----
	11	4	-----				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	66.6	20	13,3	
2	10	3					
TOBB	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	40	40	20
	3	6	6				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	73,3	26,6	-----	
11	4	-----					

AYBÜ kız öğrencileri Arapçaya daha fazla zaman ayrılması fikrine %73.3, erkekler ise %66.6 oranında olumlu bakmaktadırlar. Yine aynı üniversite öğrencileri bu fikre kızlarda %26.6, erkeklerde %20 oranında kararsız kalmışlardır. Erkek öğrencilerin %13.3 ise bu fikre katılmamaktadırlar. TOBB üniversitesi kız öğrencileri %40, erkek öğrenciler ise %73.3 oranında Arapça dersleri için daha fazla zaman ayrılması gerektiği düşüncesindedirler. Yine kız öğrenciler %40, erkekler ise %26.6 oranında kararsız kalmışlardır. Erkek öğrencilerden hiçbiri “katılmıyorum” görüşünü beyan etmezken kız öğrencilerden %20’i bu konuda olumsuz görüş bildirmişlerdir. AYBÜ’deki kız öğrenciler Arapçaya daha fazla zaman ayrılmasını isterken TOBB’daki kız öğrenciler hemen hemen %50 oranında daha az bu istekte bulunmuşlardır.

Tablo 4: “Arapça Dersini Dört Gözle Beklerim” İfadesine Verdikleri Cevaplarla Elde Edilen Bulgular

				Top	Yüzde (%)		
					a	b	c
AYBU	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	40	46.6	13.3
	2	6	7				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	53.3	40	6.6	
	8	6	1				
TOBB	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	13.3	80	6.6
	2	12	1				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	33,3	60	6.6	
	5	9	1				

Bu bölümde öğrencilerin düşünceleri oldukça değişkenlik göstermektedir. AYBÜ’de okuyan ve Arapçayı seçmeli ders olarak kız öğrencilerin %40’ı, erkek öğrencilerin ise % 53’ü bu soruya “katılıyorum” yanıtını verirken kız öğrencilerin %46’sı erkek öğrencilerin %40’ı kararsız kalmış, %6.6’sı ise katılmıyorum yanıtını vermiştir. TOBB’da okuyan ve Arapça dersini zorunlu-seçmeli ikinci yabancı dil olarak alan kız öğrencilerin %13.3’ü, erkek öğrencilerin %33.3’ü “katılıyorum” derken kız öğrencilerin %80’i ve erkek öğrencilerin %60’ı kararsız kalmış, her iki öğrenci grubu da %6.6 oranında “katılmıyorum” cevabını vermiştir. Buna göre, bu dersi seçmeli olarak alan TOBB öğrencilerinin büyük oranda kararsız oldukları görülmektedir. Seçmeli olarak bu dersi alan AYBÜ öğrencilerinin ise “katılıyorum” ve “kararsızım” cevapları aşağı yukarı birbirine eşit görünmektedir. Sonuç olarak seçmeli ders olarak alanların derse daha istekli oldukları görülmektedir. TOBB öğrencilerinin biraz daha geride olmalarının gerekçesi olarak katılımcıların büyük kısmının sayısal ağırlıklı bölümlerden olmaları gösterilebilir.

Tablo 5: “Arapça Dersinden Korkmam” İfadesine Verdikleri Cevaplarla Elde Edilen Bulgular

				Top	Yüzde (%)		
					a	b	c
AYBU	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	46.6	33.3	20
	7	5	3				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	93.3	6.6	----	
14	1	----					
TOBB	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	73.3	26.6	----
	11	4	----				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	80	20	----	
12	3	----					

AYBÜ’de okuyan kız öğrencilerin “katılıyorum” cevabı %46.6, erkek öğrencilerin %93.3 olmuştur. Erkeklerin %6.6’sı kız öğrencilerin ise %33.3’ü “kararsızım” cevabını verirken kızların %20’si “katılmıyorum” demektir. TOBB’daki kız öğrencilerin %73.3’ü, erkek öğrencilerin %80’i “katılıyorum” derken kızların %26.6’sı ve erkeklerin %20’si “kararsızım” demişlerdir. Bu duruma göre, AYBÜ’deki kız öğrencilerin Arapça dersinden çekindikleri erkek öğrencilerin ise büyük oranda bu dersten korkmadıkları, yine kızların ortalama %30’luk bir kısmının da çekimser kaldığı görülmektedir. Burada başka bir dikkat çekici nokta da AYBÜ’de okuyan kız öğrencilerin Arapça dersinden çekinme oranlarının oldukça yüksek olmasıdır. Dikkat edildiğinde AYBÜ’deki erkek öğrencilerle kız öğrencilerin “Arapça dersinden korkmam” cevapları arasında ciddi bir fark vardır. Oysa aynı durum TOBB’da okuyan kız ve erkek öğrencilere bakıldığında bu orandaki farkın çok daha az olduğu görülmektedir. Her iki üniversite söz konusu olduğunda AYBÜ’deki kız öğrencilerin dersten çekinme oranları erkek öğrencilere göre daha fazladır. Buradan kız öğrencilerin Arapça dersinden daha fazla korktukları sonucuna varabiliriz.

Tablo 6: “Arapça Dersi İle İlgili Ödevleri Yapmaktan Zevk Alırım.” İfadesine Verdikleri Cevaplarla Elde Edilen Bulgular

				Top	Yüzde (%)		
					a	b	c
AYBU	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	73.3	20	6.6
	11	3	1				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	53.3	33.3	13.3	
8	5	2					
TOBB	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	60	40	-----
	9	6	-----				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	13.3	53.3	13.3	
5	8	2					

Katılımcılar özellikle kız öğrenciler Arapça dersiyle ilgili ödevleri yapmaktan zevk aldıklarını söylemektedirler. AYBÜ kız öğrencileri %73.3 TOBB kız öğrencileri ise %60 oranında “katılıyorum” derken, AYBÜ erkek öğrencileri %53, TOBB erkek öğrencileri ise %33.3 oranıyla “katılıyorum” demişlerdir. TOBB erkek öğrencileri %53.3 oranıyla çekimser kalırken AYBÜ de kız ve erkek öğrencilerin çekimserlik oranları ortalama %36 civarında gerçekleşmiştir. Ödev konusunda TOBB öğrencilerinin daha pasif bir tutum sergiledikleri görülmektedir.

Tablo 7: “Arapça Dersine Diğer Derslere Göre Çok Daha Severek Katılım” İfadesine Verdikleri Cevaplarla Elde Edilen Bulgular

				Top	Yüzde (%)		
					a	b	c
AYBU	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	33.3	26.6	40
	5	4	6				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	60	40	----	
	9	6	----				
TOBB	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	40	53.3	6.6
	6	8	1				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	53.3	33.3	13.3	
	8	5	2				

Arapça derslerine sevrerek katılma oranları; AYBÜ kız öğrencileri %33, erkek öğrenciler %60; TOBB kız öğrencileri %40, erkek öğrencileri %53 iken AYBÜ kız öğrencilerin %26.6’sının, erkek öğrencilerin ise %40’ının çekimser kaldığı, TOBB kız öğrencileri %53.3, erkek öğrencilerin %33.3 olduğu, AYBÜ kız öğrencilerinin %40 oranına olmak üzere nerdeyse yarısının “katılmıyorum” yanıtı verdikleri görülmüştür. Bu duruma göre, kız öğrencilerin her iki üniversitede de Arapça dersine diğer derslerden daha çok sevrerek girmedikleri ortaya çıkmaktadır. Erkek öğrencilerin kızlara göre bu anlamda daha istekli oldukları yine verilerden elde edilen analiz sonuçlarından anlaşılmaktadır.

Tablo 8: “Arapça Dersinin Günlük Yaşamda Önemli Bir Yeri Vardır.” İfadesine Verdikleri Cevaplarla Elde Edilen Bulgular

				Top	Yüzde (%)		
					a	b	c
AYBU	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	20	40	40
	3	6	6				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	80	13.3	6.6	
12	2	1					
TOBB	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	60	33.3	6.6
	9	5	1				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	60	40	-----	
9	6	-----					

Arapçanın günlük yaşamda önemli bir yeri vardır görüşüne elde edilen verilere göre katılımın genellikle yüksek olduğunu görüyoruz. AYBÜ kız öğrencileri %20, erkek öğrencileri ise %80, TOBB kız öğrencileri ile erkek öğrencileri aynı oranda %60 oranında “katılıyorum” fikrini beyan etmişlerdir. Kararsızlık oranı her iki üniversitenin erkek ve kız öğrencileri arasında ortalama %34 civarında gerçekleşmiştir. Buradan, öğrencilerin genelinin Arapça dersinin günlük yaşamlarında önemli bir yer tuttuğu görüşündedirler.

Tablo 9: “Televizyon ve Radyodaki Arapça Programları Kaçırarak İstemem” İfadisine Verdikleri Cevaplar

				Top	Yüzde (%)		
					a	b	c
AYBU	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	13.3	40	46.6
	2	6	7				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	53.3	40	6.6	
8	6	1					
TOBB	Kız						
	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	53.3	26.6	20
	8	4	3				
	Erkek						
a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	20	60	20	
3	9	3					

Bu sorunun cevabında katılımcıların yarısından azı “katılıyorum” diyerek görüşlerini belirtmişlerdir. AYBÜ kız öğrencileri %13.3, erkekler %53.3; TOBB kız öğrencileri %53.3, erkek öğrencileri %20 oranında “katılıyorum” derken, AYBÜ kız ve erkek öğrencileri %40 oranında, TOBB kız öğrencileri 26.6, erkek öğrencileri ise %60 oranında kararsız kaldıkları görülmektedir. Bu sorunun cevabında en dikkat çekici oran “katılmıyorum” seçeneğinde olmuştur. Çünkü bu soru formunun bu seçenekteki en yüksek oranı bu sorunun cevabında verilmiştir; AYBÜ kız öğrenciler %46.6, erkekler %6.6, TOBB kız ve erkek öğrencileri ise %20 oranında “katılmıyorum” cevabı vermiştir. Buradan, öğrencilerin önemli bir kısmının “Televizyon ve radyodaki Arapça programları kaçırmak istemem” fikrine katılmadıkları söylenebilir. Kanaatimizce bunun sebebi dile yeterince hâkim olmama korkusudur

Tablo 10: “Arapça İle İlgili İleri Düzey Bilgi Edinmek İsterim.” İfadesine Verdikleri Cevaplar

				Top	Yüzde (%)		
					a	b	c
				Kız			
AYBU	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	80	13.3	----
	12	2	----				
				Erkek			
AYBU	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	80	20	----
	12	3	----				
				Kız			
TOBB	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	86.6	33.3	----
	12	2	----				
				Erkek			
TOBB	a-Katılıyorum	b-Kararsızım	c-Katılmıyorum	15	33.3	53.3	13.3
	5	8	2				

Soru formumuzun son sorusuna katılımcıların cevapları bundan önceki sorularda hiç olmadığı kadar yakın olduğu görülmektedir. Arapça ile ilgili ileri düzey bilgi sahibi olmak isterim fikrine TOBB erkek öğrencileri hariç hemen hemen aynı oranda “katılıyorum”, “kararsızım” cevapları çıkmıştır. Ancak TOBB erkek öğrenciler gerçekten burada diğer üç farklı gruptan ayrı olarak %33.3 oranında “katılıyorum” derken %53.3 gibi yüksek bir oranda “kararsızım” cevabını vermişler, %13.3 oranında da “katılmıyorum” demişlerdir. Oysa AYBÜ erkek ve kız öğrencileri %80, TOBB kız öğrencileri ise %86.6 gibi yüksek bir oranda “katılıyorum” fikrini savunmuşlardır. Yine AYBÜ ve TOBB kız öğrencileri %13.3, AYBÜ erkek öğrencileri de %20 oranında çekimser kalırken AYBÜ kız ve erkek, TOBB kız öğrencilerinden hiçbiri “katılmıyorum” fikrini benimsememişlerdir. Bu verilerden anlaşıldığına göre, katılan öğrencilerin büyük bir kısmı Arapçayı ileri düzeyde öğrenmek istemekte ve Arapçanın bir dil olarak gerekliliğine inanmaktadırlar.

7. Tartışma ve Sonuç

Öğrencilerin herhangi bir derse karşı olan tutumları o dersteki başarılarını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyeceği bilinmektedir. Yapılan bir araştırmada Almanca dersine olumlu bir tutumla katılan öğrencilerin, derse karşı hem sene başı hem de sene sonunda olumsuz bir tutuma sahip olanlara göre daha başarılı olduklarını saptamışlardır (Larsen-Freeman, 1985: 20). Dolayısıyla tutumla akademik başarı arasında olumlu bir ilişki vardır. Bu ilişki ölçülmeli ve öğrencilerin derse karşı olan tutumlarına göre tedbir alınmalıdır (Kırkız, 2010: 83). Aydoslu (2005: 45) tarafından yapılan bir araştırmanın sonucuna göre, bölümler farklılık göstermekle beraber, öğrencilerin yabancı dil dersine ilişkin duygu/tutum puanları, öğrenim gördükleri anabilim ve ana sanat dallarına göre anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir.

2017-2018 eğitim-öğretim yılında Arapça dersini, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi'nde seçmeli ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde zorunlu-seçmeli ders olarak alan öğrencilerin büyük bir kısmının bu dersi isteyerek ve severek seçtikleri anlaşılmaktadır. Katılımcıların %50'den fazlası, Arapçanın eğlenceli bir dil olduğunu düşünmektedir. Hatta TOBB'da okuyan kız öğrencilerin tamamı bu düşünceye katılmaktadır. Tüm öğrenciler arasında bu fikre katılmayan öğrencilerin oranı yok denecek kadar azdır. Bu durum, Arapçayı gerek seçmeli gerekse zorunlu-seçmeli ders olarak alan öğrencilerin bu derse karşı oldukça istekli oldukları şeklinde yorumlanabilir. Çünkü bu öğrencilerin tamamı zaten bir yabancı dil bilmektedirler. İkinci yabancı dil olarak Arapçanın seçilmiş olması, üniversite öğrencileri arasında Arapçanın artık önceki yıllara göre daha fazla kabul görmeye başladığı anlamına gelmektedir. Şunu da belirtmek gerekir ki her iki üniversite öğrencilerinde de Arapça alt yapısı veya Arapçaya karşı sempatiyelerinin olması, bu dili sevmelerinde ve eğlenceli bulmalarında önemli bir etken sayılabilir. Pan ve Akay (2015: 94-95)'in dediği gibi bu iki etken öğrencinin öğrendiği yabancı dile karşı daha iyi motive olmasını sağlamaktadır.

Araştırmadan çıkan verilere bakıldığında, "Arapça dersinden sıkılıyorum." diyen öğrencilerin oranı %13'ü geçmemektedir. Farklı bir alfabe ve farklı bir cümle yapısı olan bir ders almalarına rağmen, bu dersi sıkılmadan dinlemeleri oldukça önemli bir sonuçtur. Genellikle yabancı dil eğitiminden öğrenciler sıkılmamakta, hatta zevk almaktadırlar. Bu durum, diğer yabancı diller içinde geçerlidir. Ancak öğrencileri etkileyen bir takım içsel ve dışsal etkenler onları yabancı dile karşı kaygı duymaya, korkmaya itmektir. Pan ve Akay (2015: 94-95)'a göre bu kaygıların, öğrencilerin mezun oldukları liseden aldıkları yabancı dil dersleriyle, anne ve babanın yabancı dile karşı olan tutumlarıyla, öğretici ve yöneticilerin ilgisiyle yakından ilgisi bulunmaktadır.

Araştırmadan çıkan başka bir sonuç ve üzerinde durulması gereken bir nokta da, öğrencilerin başat beklentilerinin "Arapça dersi için daha fazla zaman ayrılması" konusudur. Çünkü bu öğrenciler bu dersi seçtiklerine göre elbette bu dili öğrenmek arzusundadırlar. Ancak her iki üniversitenin ders programına baktığımız zaman, bu ders için haftada sadece iki saatlik bir zaman ayrıldığını görüyoruz. Bu süre, bir dilin öğrenilmesi için asla yeterli değildir. Ancak bir öğrenci dört yıl boyunca bu dersi alabilirse, o zaman o dilde bir düzey yakalayabilir. Bu düzey genellikle orta düzeyi geçmez. Ancak, dil öğreniminde bu da önemli bir aşamadır. Bu bakımdan ilgililerin bu konuda daha hassas olmaları, ders saatlerini artırmaları gerekmektedir. Biz, hiç olmazsa haftada iki gün, ikişer saat bu dersin programlarda yer alması gerektiği kanaatini taşımaktayız.

Öğrencilerin önemli bir kısmının televizyon ve radyodaki "Arapça programları kaçırarak istemem." fikrine katılmadıkları görülmektedir. Yukarıda bahsedilen kısa ders saatlerinin bir yansıması olarak değerlendirebileceğimiz bu sonuç, kanaatimizce öğrencilerin dile yeterince hâkim olamamasındandır. Pan ve Akay (2015: 94-95)'in yaptıkları çalışmalarında seçmeli İngilizce derslerindeki sonuçlara paralel olarak bizim çalışmamızda da, Arapça yayın takip eden AYBÜ'lü erkek ve TOBB'lu kız öğrencilerin dersle ilgili diğer noktalarda da başarılı oldukları, dersten korkmadıkları, kaygı düzeylerinin düştüğünü ve

Arapça düzeylerini geliştirmek istediklerini görmekteyiz. MacIntyre ve Gardner (1991: 87), deneyim ve uzmanlık arttıkça kaygının belirgin bir şekilde azaldığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin geçmiş yabancı dil yaşantıları ve önceki öğrenmelerine ilişkin ifadeleri, yabancı dil hakkındaki inançlarının bile kaygıya yol açabildiğini (Horwitz, 2001: 101) göstermektedir.

Dikkat çeken başka bir nokta da, AYBÜ’ de okuyan kız öğrencilerin Arapça dersinden çekinme oranlarının oldukça yüksek olmasıdır. Dikkat edildiğinde AYBÜ’deki erkek öğrencilerle kız öğrencilerin “Arapça dersinden korkmam” cevapları arasında ciddi bir fark vardır. Oysa aynı durum TOBB’da okuyan kız ve erkek öğrencilere bakıldığında bu orandaki farkın çok daha az olduğu görülmektedir.

Elde edilen verilerden çıkan sonuca bakıldığında, katılan öğrencilerin büyük bir kısmı Arapçayı ileri düzeyde öğrenmek istemekte ve Arapçanın bir dil olarak gerekliliğine inanmaktadırlar. Bu sonuç, ülkemizde yabancı dil öğrenimine bakış açısının ciddi anlamda değiştiğini göstermesi açısından oldukça önemlidir. Türkiye üniversitelerinde seçmeli ders olarak Arapçanın da okutulması, Türkiye’de bu dile bakışın da olumlu yönde değiştiğinin bir göstergesi olarak değerlendirilmektedir.

8. Öneriler

Bulgu, tartışma ve sonuçtan sonra öğrenci, öğretim elemanı ve yönetici vb. için şu öneriler sunulabilir:

1-Öğrencilerin,“Bu ders için daha fazla zaman ayrılması” başat isteğinin karşılanması motivasyonu düşürecektir.

2-Öte yandan ders programının hazırlanması ve eğitimcilerin tecrübeleri de bu dersin başarısı açısından diğer etkenler olarak karşımıza çıkmaktadır.

3- Öğrenciler açısından dört yıllık branş eğitimleri yanında ikinci bir yabancı dil öğrenme fırsatı olarak değerlendirdiğimiz seçmeli dil derslerine, daha fazla önem verilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

4- Arapça öğretmenlerinin öğrencilere tutum oluşturma sürecindeki etkileri araştırılabilir.

5- Cinsiyet bazında yabancı dile yönelik tutumların oluşmasına sebep olan etkenlerin neler olduğu belirlenebilir

6- Arapça dersine karşı tutum puanlarının üniversite bölüm ve mezun olunan lise türü değişkenlerine göre “farklılığın” nedenleri araştırılabilir.

Kaynakça

Akyüz, Y. (2012). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: PEGEM Akademi.

Ay, S. (1997).*Yabancı dil öğretiminde dramanın kullanımı*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

- Aydoslu, U. (2005). *Öğretmen adaylarının yabancı dil olarak İngilizce dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi* (B.E.F. Örneği). Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ceviz, N., Kütükcü, H. (2013). Gazi Eğitim Fakültesi Arap dili eğitimi anabilim dalını tercih eden öğrencilerin anabilim dalı hakkındaki görüş ve düşünceleri. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 33, 199-212.
- Demircan, Ö. (1988). *Dünden bugüne Türkiye’de yabancı dil*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Demirezen, M. (2003). Yabancı dil ve anadil öğreniminde kritik dönemler. *Dil Dergisi*, 118, s. 5-15.
- Doğan, C. (1989). *Yabancı dil olarak arapça öğretim metot ve teknikleri*. Ankara.
- Horwitz, E. K. (2001). Language anxiety and achievement. *Annual Review of Applied Linguistics*, 21, 112-126.
- Işıdan, M. (2014). *İmam hatip liseleri için mesleki Arapça ders kitabı serisi ile ilgili öğretmen ve öğrenci görüşleri*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kırkız, Y. A. (2010). *Öğrencilerin İngilizce dersine ait tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişki*. T.C. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Larsen- Freeman, D. (1985). *Techniques and principles in language teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- MacIntyre, P. D. And Gardner, R. C. (1991). Language anxiety: Its relationship to other anxieties and to processing in native and second languages. *Language Learning*, 41(4), 513-534.
- Özcan, M., vd. (2018). *Kuramdan uygulamaya Arapça dil becerilerinin öğretimi*. İstanbul: Akdem Yayınları.
- Pan, V. L. ve Akay, C. (2015). Eğitim fakültesinde yabancı dil dersi alan öğrencilerin yabancı dil dersine yönelik tutumlarının ve sınıf kaygılarının incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(55), 79-97.
- T. C. Resmi Gazete. (2006). *Milli Eğitim Bakanlığı Yabancı dil eğitimi ve öğretimi yönetmeliği*.
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2011). *26/9/2011 ve 141 sayılı Talim ve Terbiye Kurulu Kararı*
- T.C. Resmi Gazete. (2010). *8/4/2010 tarih ve 370 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı*.
- <http://www.resmigazete.gov.tr/main> .
- <http://www.resmigazete.gov.tr/main>

Ek: 1**SEÇMELİ ARAPÇA DERSİYLE İLGİLİ
AÇIK UÇLU SORULAR FORMU**

Üniversite: TOBB () AYBÜ ()

Cinsiyet: Kız () Erkek ()

	Seçmeli Arapça Dersiyile İlgili Görüşler	Katılıyorum	Kararsızım	
1	Arapça dersi benim için eğlenceli bir derstir.			
2	Arapça dersinde genellikle çok sıkılırım.			
3	Arapça derslerine daha fazla zaman ayrılmalıdır.			
4	Arapça derslerini dört gözle beklerim.			
5	Arapça derslerinden korkmam.			
6	Arapça dersi ile ilgili ödevleri yapmaktan zevk alırım.			
7	Arapça dersine diğer derslerden daha çok severek katılırım.			
8	Arapça dersinin günlük yaşamda önemli bir yeri vardır.			
9	Televizyon ve radyoda yayımlanan Arapça programları kaçırmak istemem.			
10	Arapça ile ilgili ileri düzeyde bilgi edinmek isterim.			

**RELATED TO ARABIC ELECTIVE COURSE
OPEN-ENDED QUESTIONS FORM**

University: TOBB () AYBÜ ()

Gender : Female () Male ()

	Elective Arabic Course Opinions	Agree	Undecided	Not agree
1	Arabic lesson is a fun lesson for me.			
2	I am often very bored in Arabic lessons.			
3	More time should be reserved for Arabic lessons.			
4	I look forward to Arabic lessons.			
5	I'm not afraid of Arabic lessons.			
6	I enjoy doing homework about Arabic lessons.			
7	I love Arabic lessons more than other courses.			
8	Arabic lesson has an important place in daily life.			
9	I do not want to miss Arabic programs broadcast on television and radio.			
10	I would like to learn advanced level of Arabic.			

Thank you for your participation in the research.

Dr. Faculty Member Hacı YILMAZ

